

نقش جوانان در ایجاد تمدن نوین اسلامی

سیده فاطمه زهرا حسینی^۱

چکیده

با نگاهی به تاریخ صدر اسلام مشاهده می شود که با بعثت پیامبر(ص) تمدن اسلامی در برابر جاهلیت شکل گرفت و همچنین انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی(ره) در برابر جاهلیت مدرن احیای تمدن اسلامی نبی مکرم(ص) بوده است. بدیهی است که این تمدن سازی ها چه در زمان صدر اسلام و چه در زمان انقلاب اسلامی نیاز به کسانی داشتند و دارند که یاری گر رهبران خود باشند. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که از میان این افراد همیشه نسل جوان بودند که بهترین نقش ها را ایفا کردند. از آنجایی که انقلاب اسلامی احیاگر تمدن اسلامی زمان پیامبر(ص) است، این مهم ضروریست که نقش جوانان صدر اسلام و جوانان انقلاب اسلامی در ایجاد تمدن نوین اسلامی بیان شود؛ چراکه به خواست خدا این تمدن اسلامی که غایت تمدن صدر اسلام است تا ظهور حضرت مهدی (عج) ادامه خواهد داشت پس با شناخت نمونه هایی از جوانان تمدن ساز صدر اسلام و جوانان تمدن ساز معاصر و نقش آفرینی شان، گام برداشتن برای آینده ای روشن هموارتر خواهد شد. این پژوهش به روش اسنادی توصیفی و جمع آوری مطالب بر اساس کتابخانه ای و شبکه اینترنت صورت گرفته است.

واژگان کلیدی

جوانان، صدر اسلام، جوانان صدر اسلام، انقلاب، اسلامی، انقلاب اسلامی، تمدن، نوین، اسلامی، تمدن نوین اسلامی

مقدمه

خداوند، پیامبر اسلام را هشدار دهنده ی جهانیان مبعوث فرمود، تا امین و پاسدار وحی الهی باشد. آنگاه که شما ملت عرب، بدترین دین را داشته و در بدترین خانه زندگی می کردید؛ میان غارها، سنگ های خشن و مارهای سمی خطرناک، فاقد شنوایی، به سر می بردید؛ آب های آلوده می نوشیدید و غذاهای ناگوار می خوردید؛ خون یکدیگر را به ناحق می ریختید و پیوند خویشاوندی را می بریدید، بت ها میان شما پرستش می شد، مفسد و گناهان، شما را فراگرفته بود. (خطبه ۲۶ نهج البلاغه).

تمدن اسلامی با بعثت رسول خدا(ص) ایجاد شد؛ چراکه آن حضرت در عصری مبعوث شدند که قرآن از آن به عنوان عصر جاهلیت یاد می کند و پیامبر با وجود این شرایط، انقلاب عظیم و تمدن نویی را بنا نهادند و ریشه ی آن همه تفکر جاهلی را از بین بردند. مدت های زیادی این تمدن باقی و پابرجا بود تا اینکه در اثر اختلافات عقیدتی وضعف حکومتی برخی حاکمان این تمدن به تدریج رو به افول رفت.

با نگاه به تاریخ معاصر کشور در می یابیم که «انقلاب به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد و کشور که در دوران پهلوی و قاجار به شدت تحقیر شده و به شدت عقب مانده بود، در مسیر پیشرفت سریع قرار گرفت؛ در گام نخست؛ رژیم ننگین سلطنت استبدادی را به حکومت مردمی و مردم سالاری تبدیل کرد و عنصر اراده ملی را که جان مایه ی پیشرفت همه جانبه حقیقی

^۱ سطح دو (کارشناسی)، حوزه علمیه حضرت صدیقه فاطمه (س)

است در کانون مدیریت کشور وارد کرد». (بخشی از سخنان رهبر انقلاب در بیانیه گام دوم انقلاب در ۲۲ بهمن ۹۷) پس امام (ره) با رهبری خود در سال ۵۷ در پیروزی انقلاب اسلامی ایران قدم را برای احیای دوباره ی تمدن اسلامی برداشتند چون این انقلاب قیام در برابر جاهلیت مدرن بود.

تمدن نوین اسلامی اصطلاحی نو ظهور است که در چند سال اخیر رهبر انقلاب آنرا مطرح کرده اند و به عنوان غایت انقلاب اسلامی ایران معرفی شد.

پر واضح است که پیامبر (ص) به عنوان پایه گذار تمدن اسلامی و حضرت امام(ره) به عنوان احیاگر این تمدن به تنهایی نمی توانستند این مهم را رقم بزنند و نیاز به کسانی داشتند و دارند که در مسیر یاریشان کنند. از مهم ترین این گروه ها نسل جوان بودند که همیشه و در همه ی عرصه ها به عنوان مصلحان و مبلغان اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی یاری گر رهبران خود بودند. قطعاً اگر یاری این جوانان و اراده ی پولادینشان نبود؛ اکنون این تمدن به این جایگاه با تمام پیشرفت هایش نمی رسید.

اهمیت پرداختن به این موضوع در این است که تمدن سازان دوره ی صدر اسلام به رهبری پیامبر اسلام(ص) و تمدن سازان نوین اسلامی به رهبری امام(ره) جوانانی بودند که در مسیر حق ثابت قدم بوده اند و اهداف مشترکی داشتند.

امید است که با معرفی جوانان این دوره سربازان جوان برای ظهور امام زمان (عج) تربیت شوند.

مفهوم تمدن اسلامی

عموم تمدن ها با نام جغرافیایی محل تولد و رشد نمو خود خوانده می شوند که محدوده و ملیت واحدی را شامل می شدند. در کنار این ها تمدن اسلام وجود دارد که از معدود و یا تنها تمدن دینی است که دین، سنگ آسیای شکل گیری آن می باشد؛ به همین جهت، ملیت های مختلف را در درون خود جای داد.

تمدن اسلامی یا اساس نگرش توحیدی، تمدنی است ایدئولوژیک با مجموعه ای از ساخته ها و اندوخته های معنوی و مادی جامعه ی اسلامی که انسان را به سوی کمال معنوی و مادی سوق می دهد. (wiki porsesh.ir) - (۱۳۹۸)

مفهوم تمدن نوین اسلامی

تمدن نوین اسلامی، عبارت است از ظهور و بروز مادی و معنوی پیشرفت های هدفمند، سیستماتیک و نو ظهور امت اسلامی، با محوریت ایران، بر اساس تعالیم اسلامی در تمام عرصه های اجتماعی، که شکل معنادار و منضبط به خود گرفته است. در این تعریف، واژه ظهور و بروز، ناظر به اصل عینیت یافتگی است. مادی و معنوی، ناظر به گستره تمدن ودوجانبه ای بودن آن است. ما، نه پیشرفت مادی تنها را مصداق تمدن تلقی می کنیم و نه پیشرفت معنوی تنها را مصداق تمدن تلقی می کنیم. هدفمند و سیستماتیک بودن پیشرفت ها، مرز تمدن تاریخی اسلامی را با تمدن نوین معین می کند. بر این اساس، تمدن نوین به معنای بازگشت به گذشته نیست بلکه به مفهوم استفاده از سرمایه های تمدنی پیشین برای رسیدن به یک تمدن امروزی است. امت اسلامی، بر فراملی بودن این تمدن تاکید دارد، و ایران در این تعریف، به نقش کلیدی و محوری کشورمان در شکل گیری تمدن نوین اسلامی اشاره دارد. بر اساس تعالیم اسلامی، روح حاکم بر تمدن نوین اسلامی را معرفی می کند. (shabestan.ir/detail/news/612684) (۱۳۹۸)

تمدن اسلامی کشورگشایی نیست بلکه به معنای تاثیر پذیرفتن ملت ها از اسلام است. (رهبر انقلاب در دیدار با اعضای شورای عالی «مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» در تاریخ ۹۵/۵/۶)

ما اگر پیشرفت همه جانبه را به معنای تمدن نوین اسلامی بگیریم - بالاخره یک مصداق عینی و خارجی برای پیشرفت با مفهوم اسلامی وجود دارد؛ اینجور بگوئیم که هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد یک تمدن نوین اسلامی است. (رهبر انقلاب در دیدار با جوانان خراسان شمالی ۹۱/۷/۲۳)

پس با تمام تعاریف مطرح شده؛ حقیقتاً مبدا پیدایش تمدن اسلامی انقلاب نبی مکرم اسلام (ص) است که سخنان مقام معظم رهبری در این رابطه موید این مطلب است.

نبی مکرم، آن عنصر شایسته ای بود که برای یک چنین حرکت عظیمی، برای طول تاریخ بشریت، خداوند او را آماده کرده بود. لذا توانست در طول بیست و سه سال یک جریانی را به راه بیندازد که این جریان با همه ی موانع، با همه ی مشکلات، تا امروز تاریخ را جلو رانده و پیش برده است. بیست و سه سال، زمان کوتاهی نیست. سیزده سال از این مدت هم با مبارزات غریبانه گذشت. در مکه اول با پنج نفر و ده نفر و پنجاه نفر شروع شد و جمعیت محدودی در زیر فشارهای طاقت فرسای دشمنان متعصب، کور و جاهل توانستند مقاومت کنند. ستون های مستحکمی ساخته شد، برای اینکه جامعه اسلامی و تمدن اسلامی بر روی این ستون ها قرار بگیرد. بعد هم خداوند متعال شرائطی را پیش آورد که پیغمبر توانست به مدینه هجرت کند و این نظام نو پا را پرداخت، ساخت، آماده کرد و پیش راند، ده سال شده است؛ یعنی یک مدت کوتاه، یک چنین حوادثی معمولاً در طوفان امواج حوادث دنیا گم می شود، از بین می رود، فراموش می شود. ده سال خیلی مدت کوتاهی است؛ اما در همین مدت پیغمبر اکرم (ص) توانست این نهال را غرس کند، آبیاری کند، وسیله رشد و نمو آن را فراهم کند؛ یک حرکتی را ایجاد کند که این حرکت یکت مدنی را آفرید و این تمدن بر اوج قله ی تمدن بشری در دوران مناسب خود قرار گرفت. یعنی در قرن سوم و چهارم هجری، در همه ی دنیای آن روز، با سابقه ی تمدن ها، با حکومت های مقتدر، میراث های گوناگون تاریخی، هیچ تمدنی به عظمت و رونق تمدن اسلامی مشاهده نشده است؛ این هنر اسلام است. و این در حالی است که از بعد از دوران نبی مکرم اسلام (ص)، از بعد از همان دوران ده ساله، حوادث گوناگون و تلخی هم برای امت اسلامی به وجود آمد؛ موانع به وجود آمد، درگیری های داخلی پیدا شد. با همه اینها، انحرافات که در طول سه چهارم قرن توانست آن عظمت را به وجود بیاورد که همه ی دنیا و همه ی تمدن های امروز مدیون آن تمدن قرن سوم چهارم هجری مسلمانان است. این یک تجربه است. بشریت اگر بیاندیشد و انصاف را رعایت کند، تصدیق خواهد کرد که نجات بشر و حرکت بشر به سوی کمال، به برکت اسلام ممکن خواهد شد و لا غیر. (علیجان زاده روشن، ۱۳۹۴: ۴۱ و ۴۲)

صدر اسلام

با آغاز بعثت، حضرت محمد (ص) خود را برای ابلاغ وحی الهی، هدایت مردم به توحید و مبارزه با شرک و ستم آماده ساخت. به سبب فساد و تباهی حاکم بر حجاز به ویژه مکه که با بت پرستی، شرک، آدم کشی و جنایت آمیخته بود، دعوت خود را آشکار سازد. در ابتدا، حضرت محمد (ص) با مهر و عطوفت و استواری بیان، خویشان و نزدیکانش را به یکتاپرستی فراخواندن. به سبب فشار و محدودیت فراوانی که مشرکان پدید می آوردند، در سال های نخست، تنها گروه اندکی توانستند حریم دل را به نور قرآن بیارایند. چهره های برجسته این گروه اندک، جوانان یکتاپرستی بودند که حیات و شادابی خود را در پیوند با پیامبر می جستند و در سایه او، انس با خدا را تجربه می کردند.

نسلی که سختی ها ، مرارت ها و کوچیدن ها را به جان خرید و بر پیمان خود پایدار ماند تا آن گاه که پایه دولت اسلامی استوار گشت . این جوانان ، مهم ترین نقش را در اعتلای دولت و حفظ کبان جامعه ایفا کردند تا آنجا که اکنون جوان و جوانی ، فصل پر افتخار تاریخ اسلام به شمار می آید . اینان به آیات حیات بخش قرآن گوش فرا می دادند تا آنکه بستر تبلیغ آشکار فراهم آمد . (پور امینی ، ۱۳۸۶ : ۴۹)

در ادامه به معرفی تعدادی از جوانان و نقش آفرینی شان در صدر اسلام پرداخته می شود :

جوانان صدر اسلام

(۱) مبلغ جوان

مصعب بن عمیر بن هاشم بن مناف کنیه اش ابو عبدالله و لقب او مصعب الخیر است. ((۱۳۹۸ fa.wikishia.net))

در سال دوازدهم بعثت ، دوازده نفر از مردم یثرب در موسم حج ، در عقبه منا ، با رسول خدا(ص) بیعت کردند و پس از انجام بیعت به مدینه بازگشتند . آنان از پیامبر خواستند شخصی را با آنها روانه سازد که قرآن و احکام اسلام را به مردم یثرب بیاموزد . رسول اکرم (ص) نیز مصعب بن عمیر را به یثرب فرستاد . مصعب به یکی از خانواده های ثروتمند مکه منسوب بود . او جوانی خوش سیما و جذاب بود که لطیف ترین جامه ها را می پوشید . از بهترین عطر ها استفاده می کرد و مادرش در مراقبت ، رسیدگی و آراستگی او بسیار می کوشید . این جوان ۲۹ ساله پس از آگاهی از حضور برخی جوانان مکه در خانه ارقم ، پنهانی راهی آن خانه شد . آیات جان بخش قرآن کریم و کلام حضرت محمد(ص) قلبش را دگرگون ساخت . (پورامینی ، ۱۳۸۶ : ۷۰) و او در آنجا به دین اسلام گروید ، ولی مسلمانی خود را از بیم تندى پدر و مادرو قومش پنهان داشت . مصعب پی در پی نزد رسول خدا(ص) می رفت و در خانه ارقم نماز می گذارد تا آنکه روزی عثمان بن طلحه عبدی او را در حال نماز دید و از مسلمانی مصعب آگاه شد . پس بی درنگ پدر و مادر وی را خبر کرد . آنها با درشتی با مصعب برخورد کردند و او را در خانه زندانی ساختند . او در ماه رجب سال پنجم بعثت پس از آگاهی از حرکت برخی مسلمانان به حبشه ، از خانه گریخت و به همراه آنها راهی سرزمین نجاشی شد ، ولی پس از درنگی اندک با ایشان به مکه بازگشت . در مهاجرت دوم به سرپرستی جعفر بن ابی طالب ، بار دیگر راهی حبشه شد که این بار هم به مکه باز گشت . پیامبر هنگام فرستادن مصعب به یثرب ، از وی خواست تا به هر کس مسلمان شده قرآن بیاموزد و مردم را به سوی خدا دعوت کند . او که آیات بسیاری از قرآن را می دانست ، در خانه اسعد بن زراره اقامت گزید و با همراهی میزبان خود ، در ترویج دین اسلام و دعوت مردم به اسلام بسیار کوشید . در ابتدا این مبلغ جوان هر روز به محل اجتماع خزرجیان می آمد و آنها را به اسلام فرا می خواند . جوانان نیز که شیفته پیام او شده بودند ، به دعوت او پاسخ می گفتند . (پورامینی ، ۱۳۸۶ : ۷۱)

پس به محله ی اوسیان راه پیدا کرد و در کنار چاهی در محله بنی عبدالاشهل می نشست . گروهی از جوانان گرداگرد او حلقه می زدند و مصعب نیز برای آنان قرآن می خواند . سعد بن معاذ بزرگ قبیله اوس پیغام داد که مصعب ، عامل فساد جوانان ما شده است و خواهان بازگشت او شد و به اسید بن حضیر گفت : « می دانی که اسعد پسر خاله من است و نمی توانم با او درشتی کنم . تو نزد این دو مرد برو که به قصد گمراه کردن محرومان ما آمده اند و آنان را از نزدیک شدن به محله ما باز دار » اسید نزد آن دو رفت و همین که به آنان رسید ، دشنام و ناسزاگویی را آغاز کرد . مصعب که با معرفی اسعد ، اسید را شناخته بود ، به او گفت : « چه مانعی دارد که بنشینى تا باتو سخن گویم . اگر دعوت ما را پسندیدی ، بپذیر و اگر بدت آمد ، در دور کردن ما

کوتاهی مکن. گفت: «چه با انصاف سخن گفתי. اسید نشست و با شنیدن دعوت مصعب و آیاتی از قرآن مجید، گفت: «برای مسلمان شدن چه باید کرد؟» آن گاه به دستور مصعب برخاست. غسل کرد و جامه هایش را پاکیزه ساخت. کلمه شهادتین را بر زبان راند و دو رکعت نماز خواند. سپس به آن دو گفت: «اگر سعد بن معاذ هم به اسلام درآید، دیگر کسی از بنی عبد الاشهل نامسلمان نخواهد ماند. هم اکنون او را نزد شما می فرستم.» سعد هم به همان ترتیب شروع به ناسزاگویی کرده ولی پس از شنیدن دعوت اسلام و آیاتی از قرآن مجید، شهادت حق را بر زبان جاری ساخت و همراه اسید بن حضیر نزد قوم خود بازگشت و آنها را به اسلام دعوت کرد. گفته اند که در آن شب، یک مرد یا زن نامسلمان در میان بنی عبد الاشهل باقی نماند و از آن پس، روز به روز بر شمار مسلمانان افزوده شد. (آیتی، ۱۳۸۶: ۱۶۷).

مصعب، پیش نماز مسلمانان در مدینه شد و نخستین نماز جمعه را در آن شهر اقامه کرد.

تلاش مصعب در مدینه به جایی رسید که در هر محله از محله های انصار، مردان و زنان مسلمان زندگی می کردند. تلاوت و نشر قرآن در اسلام آوردن مردم مدینه تا آنجا موثر بود که پیامبر(ص) فرمود: «مدینه با قرآن گشوده شد» سرانجام مصعب به مکه بازگشت و اسلام اهل مدینه را به عرض رسول خدا(ص) رساند و آن حضرت را شادمان ساخت. پس از حضور پیامبر اکرم(ص) در مدینه، مصعب همراه ایشان بود و برای اجرای دستورهای آن حضرت قدم بر میداشت. (پورامینی، ۱۳۸۶: ۷۳) در جنگ بدر، پرچم جناح راست مسلمانان به دست مصعب بن عمیر بود. در این جنگ زراره بن عمیر برادر مصعب اسیر مسلمانان شد. گروهی از مصعب خواستند تا برادرش را آزاد کند وی در پاسخ گفت: «دستور داده ام دست های او را محکم ببندند، تا از مادرش که زن ثروتمندی است، در برابر آزادیش فدیة بگیرند.» مصعب در جنگ احد نیز پرچم دار سپاه اسلام بود. هنگامی که گروهی از مسلمانان به گردآوری غنائم روی آوردند، دشمن از این فرصت استفاده کرد و از پشت سر به مسلمانان حمله نمود، ابن قمیئه لیشی به مصعب حمله کرد، دست راست او را قطع نمود، در این هنگام شایعه شد که رسول خدا به شهادت رسیده است، مصعب آیه ۱۴۴ آل عمران را قرائت کرد. مصعب پرچم را به دست چپ گرفت و ابن قمیئه دست چپ او را را نیز قطع کرد و او پس پرچم را به سینه چسباند و با ضربه ابن قمیئه به شهادت رسید. (fa.wikishia.net (۱۳۹۸)

۲) فرمانده جوان

قیس بن سعد که زندگی نامه نویسان نام پدرش را سعد بن عبادۀ نگاشته اند نسب خزرچی به سبب نسبت قیس و پدرانش به قبیله خزرچ مدینه است. کنیه او ابوالفضل، ابوعبدالله یا ابو عبد الملک است. (fa.wikishia.net (۱۳۹۸) قیس یکی از یاران پیامبر اکرم(ص) بود. او در میان انصار و عموم مسلمانان جایگاهی خاص داشت و فردی شجاع، والا قدر و اهل کرم و احسان به شمار می آمد. (پورامینی، ۱۳۹۳: ۱۱۲)

قیس در سنین جوانی مورد عنایت خاص پیامبر قرار داشت؛ به گونه ای که پرچم اسلام را در روز فتح مکه به قیس سپرد. از جمله افرادی بود که پیامبر بر امور مختلف، به او سرپرستی می داد به طوری که امین ایشان شمرده می شد. وی در تمامی غزوات رسول خدا(ص) شرکت کرد. (همازاده، ۱۳۹۵: ۱۲۰)

او گاه از سوی رسول اکرم(ص) مامور گرفتن صدقات از قبایل می گشت. همچنین پیامبر خدا، در سال هشتم هجرت، او را به ناحیه یمن فرستاد و دستور داد که بر صدها حمله برد. قیس با چهارصد نفر از مسلمانان در ناحیه قنات اردو زد. پس از حمله قیس، گروهی از اهل صدها نزد حضرت محمد(ص) آمدند و پیمان بستند که قوم خود را به اطاعت از مسلمانان وادار کنند.

شهید عبدالحمید دیالمه

عبد الحمید دیالمه در چهارم اردیبهشت سال ۱۳۳۳ در تهران در خانواده ای مذهبی چشم به جهان گشود. پس از گذراندن دوره دبستان، دروس متوسطه را در دبیرستان هدف فرا گرفت. در سال ۱۳۵۲ وارد دانشگاه مشهد شد. شش سال بعد با درجه دکترای داروسازی فارغ التحصیل شد. او در دوران دبیرستان، سه سال از مکتب مدرسان حوزه علیمه قم استفاده کرد. عرفان، فلسفه، منطق را نزد استاد شهید مطهری خواند و با نظرات دکتر شریعتی در زمینه های مختلف آشنا شد و با نقد منطقی نظریات وی، نقش مهمی را برای آگاهی نسل جوان بر عهده گرفت. او به فراگیری علوم جدید در رشته ی پزشکی در دانشگاه مشهد ادامه زبان های عربی، انگلیسی و فرانسوی را نیز به طور کامل آموخت و پس از اخذ دکترا در سال ۱۳۵۸، از دانشگاه مشهد، به تهران آمد و فعالیت هایش را آغاز کرد. شهید دیالمه فعالیت اعتقادی و مبارزاتی خود را از دوران دانشگاه آغاز کرد. از جمله؛ در سال اول تحصیلی اقدام به تاسیس کتابخانه اسلامی در خوابگاه دانشگاه مشهد نمود و از طریق این کتابخانه افراد مومن را شناسایی کرد، تا بتواند آینده افکار اسلامی شیعی را که سال ها زحمت کشیده و با خون دل آموخته بود، به آنان منتقل کند. تشکیل جلسات سخنرانی تحت عنوان «صراط مستقیم» با هدف احیاء تفکرات شیعی از دیگر کارهای او بود که به وسیله آن طرفداران زیادی را به سمت خود جذب کرد و افکار انحرافی و التقاطی را خنثی ساخت.

شهید دیالمه از بینش سیاسی عمیقی برخوردار بود او از اولین کسانی بود که انحراف از خط اسلام را در بنی صدر و روزنامه وابسته به او مشاهده کرد و به قصد افشاگری با جمعی از دوستان خود در مجمع احیاء تفکرات شیعی مشهد به تهران آمد و در محل روزنامه به اصطلاح «انقلاب اسلامی» تحصن کرد. فعالیت های شهید در مشهد، محبوبیتی خاص به او بخشید و موجب شد تا چند تن از علمای طراز اول مشهد از جمله؛ آقامیرزا حسن علی مروارید، مرحوم میرزا مهدی نوقانی و مرحوم میرزا جواد آقا تهرانی به هنگام انتخابات مجلس شورای اسلامی، از او خواستند از شهر مشهد کاندیدا شود. شهید دیالمه با رای اکثریت مردم به مجلس شورای اسلامی راه یافت و به این ترتیب از سن ۲۶ سالگی، فعالیت های خود را در سنگر مجلس آغاز کرد. او یکی از اولین کسانی بود که با استدلال و شیوه ای منطقی خطوط التقاطی از جمله بنی صدر که در مقابل خط امام صف کشیده بودند را افشاء کرد و خط لیبرالیسم را که تحت نام خط مصدق مطرح بود، باز شکافت.

او در مجلس عضو «کمیسیون امور شوراها» بود و با این که به طور منظم در حوزه به تعلیم نپرداخته بود، ولی در بسیاری از موارد با افرادی که در سطح خارج حوزه بودند، به بحث می نشست. از این شهید حدود چهارصد نوار در مباحث مختلف به جا مانده است. با تسلط چشم گیری که درمباحثه داشت، راه صحیح تبلیغ اعتقادات اسلامی و شیعی و مبارزه با تهاجمات اجنبی را به خوبی نمایند و با همین سلاح نیز مدعیان دروغین «بحث آزاد» را رسوا ساخت.

شهید دیالمه در سال ۵۴ توسط ساواک دستگیر شد اما به دلیل کافی نبود مدارک، پس از مدتی آزاد شد. وی به مقابله با ارتجاعی های داخلی (منافقین، ملحدین، لیبرالها) با امام و امت پرداخت. وی با انتشار خبر کاندیداتوری بنی صدر خائن برای ریاست جمهوری، در جلسات عمومی و هفتگی با دلایل مستند اظهار داشت: «ریاست جمهوری بنی صدر برای جمهوری اسلامی فاجعه است.» او هرگز حاضر نشد از این دیدگاه خود برگردد. در همان زمان با اصرار زیاد در جلسه نطق انتخاباتی «بنی صدر» در مشهد، داوطلب بحث آزاد، در مورد موضوعات ولایت فقیه، حقوق زن در اسلام و اقتصاد اسلامی، با او شد، البته این پیشنهاد هرگز عملی نشد. (۱۳۹۸) (wikiabolbait.com)

شهید دیالمه ابتکارات زیادی را از خود بروز داد از جمله:

تهیه و اجرا نمایشنامه و فیلم، تاسیس کتابخانه اسلامی، برگزاری جلسات دعای کمیل، راهپیمایی با شکوه پانزده خرداد ۵۸، دعوت اساتید حوزه و روحانیون برای سخنرانی در دانشگاه.

سخنرانی های شهید دیالمه در مجلس ، مهدیه و بعضی از مساجد تهران ، بسیاری از خطوط انحرافی احزاب ، گروه ها و روزنامه ها را افشا کرد . پیش بینی های شهید قبل و بعد از شهادتش عموماً به واقعیت تبدیل شد ، حتی در یک از سخنرانی هایش ، که احتمال دارد آخرین سخنرانی آن شهید باشد ، (در سوگ شهید چمران) عوامل اصلی که بعدها سبب جناح بندی نیروهای انقلابی و یاران انقلاب و باعث تقویت عناصری گردید که امروزه عملاً ولایت فقیه ، قانون اساسی ، شورای عالی امنیت ملی ، دولت و سایر نهادهای نظام را زیر سوال می برد ، با دلایل و شواهد کافی معرفی کرد و گفت : « متأسفانه در جلوگیری از رشد و تقویت و روی کارآمدن سردمداران این طرز تفکر ، به جز دادن یک رای منفی امروز کاری از من ساخته نیست و این را فقط به شما مردم هشدار می دهم .»

عبد الحمید دیالمه در هفتم تیر سال ۱۳۶۰ به دست منافقین به درجه شهادت نائل گردید .(۱۳۹۸) (wikiahlolbait.com) این جوانان و نقش آفرینی های مطرح شده تعداد محدودی از افتخار آفرینان این انقلاب بودند . جمهوری اسلامی پر است از دیالمه ها، تهرانی مقدم ها ، باقری ها و ... و به خواست خدا این انقلاب تاجپوش حضرت مهدی (عج) ادامه خواهد داشت. از این پس جوانان برای ادامه ی این تمدن نوین اسلامی وظایف دارند.

براساس بیانیه گام دوم انقلاب چشم امید برای تحقق این گام به جوانان است ؛ این وظایف عبارتند از :
راندن ترس و ناامیدی و پرورش نهال امید به آینده در خود و دیگران (نخستین و ریشه ای ترین جاهد) ، جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلام بزرگ به مثابه ی الگوی کامل نظام پیشرفته ی اسلامی ، نزدیک کردن انقلاب به آرمان بزرگ تمدن نوین اسلامی و طلوع خورشید ولایت عظمی ، صیانت و پاسداری از انقلاب و عظمت و هیبت الهی آن ، تسلیم ناپذیری و جلوگیری از سلطه ی دوباره ی قلدان جهانی بر کشور ، تلاش برای کاهش فاصله بین بایدها و واقعیت ها ، تلاش برای بسط و استقرار عدالت علوی در کشور و رفع محرومیت ها و برطرف کردن شکاف های عمیق طبقاتی ، شناخت صحیح گذشته و درس گرفتن از تجربه ها ، بهره برداری از دستاوردهای ۴۰ ساله و شناسایی ظرفیت های معقول و استفاده نشده ی طبیعی و انسانی (اعم از مادی و معنوی) ، ایجاد جهش در پیشرفت های مادی و معنوی کشور ، شکستن محاصره ی تبلیغاتی دشمن ، جاهد علمی با احساس مسئولیت بیشتر نسبت به گام اول انقلاب ، تلاش برای بسط اخلاق و معنویت در کشور با فعالیت در نهادهای اجتماعی ، پیگیری سیاست های اقتصاد مقاومتی ، فهم و تبیین این منطق که راه حل همه ی مشکلات کشور در داخل کشور است ، جهادی همه جانبه و هوشمندانه برای مقابله با ترویج سبک زندگی غربی در ایران .

مطابق بیانیه رهبر انقلاب ، ویژگی های «جوان طراز گام دوم انقلاب» که آماده بر عهده گرفتن مسئولیت و حرکت در مسیر دومین مرحله خودسازی ، جامعه پردازی و تمدن سازی است ، به شرح زیر می باشد :

مومن و انقلابی ، دانا و کاردان ، پر انگیزه و پرتلاش ، مسئولیت پذیر ، آماده عمل و تلاش جهادی ، داوطلب و فداکار ، دارای گردن برافراشته در مقابل دولت های متکبر و مستکبر ، دارای همت و هوشیاری و سرعت عمل و ابتکار ، دارای نگاه و روحیه ی انقلابی ، در میدان و پای کار ، محقق و اندیشمند ، اشتغال به آفرینش های علمی و فرهنگی و صنعتی و ... ، امیدوار و خوش بین به آینده .

نتیجه گیری:

بعثت پیامبر اکرم(ص) مبدا تمدن اسلامی است و برای ایجاد این تمدن جوانان با علم، دین مداری، و ولایت محوری خود در زمینه های تبلیغ اسلام، مدیریت سیاسی و اجتماعی، فرماندهی جنگ نقش به سزایی ایفا کردند. همانطور در انقلاب اسلامی که احیاگر تمدن پیامبر(ص) بود جوانان همچون جوانان صدر اسلام به یاری امام خمینی (ره) شناختند و نقش مهمی را در زمینه های علمی، فرهنگی، سیاسی، فرماندهی، دفاعی و... داشتند. جوانان امروز نیز برای تداوم تمدن نوین اسلامی وظایفی دارند: از جمله: امید به آینده و ایجاد آن در خود و دیگران، جهاد برای ساختن ایران، نزدیک کردن انقلاب به آرمان های تمدن نوین اسلامی و... است.

منابع

۱. قرآن کریم
۲. نهج البلاغه
۳. امینی، عبد الحسین (۱۴۱۶ ق)، الغدير، ج ۷، چ اول، قم: انتشارات مرکز الغدير للدراسات الاسلاميه
۴. آیتی، محمد ابراهيم (۱۳۸۶)، تاريخ پیامبر اسلام، چ اول، قم: انتشارات دارالفکر
۵. پور امینی، محمد باقر (۱۳۸۶)، جمال جوانی (جوانی و یاران پیامبر اعظم(ص))، چ اول، قم: انتشارات کتاب طه
۶. پور امینی، محمد باقر (۱۳۹۳)، ریزش ها و رویش ها، چ هفتم، تهران: کانون اندیشه جوان
۷. علیجان زاده روشن، محمد حسین و علیجان زاده روشن، محدثه (۱۳۹۴)، تمدن اسلامی، چ دوم، قم: انتشارات مجد اسلام
۸. ملک محمودی، امیر و ملکی، فاطمه (۱۳۹۶)، سبک زندگی شهدا، قم: انتشارات آرام بخش
۹. شیخ مفید (۱۴۱۳ ق)، الارشاد، ج ۱، قم: موسسه آل البيت (ع)
۱۰. همزاده، مهدی (۱۳۹۵)، ریزش ها و رویش ها در بین خواص صدر اسلام، چ دوم، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل
۱۱. موسسه فرهنگی قدر ولایت (۱۳۸۶)، برخورد شایسته با جوانان در آینه نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی، چ پنجم، تهران: موسسه فرهنگی قدر ولایت
۱۲. موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (۱۳۷۸)، جوانان از دیدگاه امام خمینی (ره)، چ دهم، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)
۱۳. دانشنامه ی اسلامی (۱۳۹۸)، قابل دسترسی در آدرس :
wiki.ahlolbait.com
۱۴. موسسه شهید حسن باقری (۱۳۹۸)، قابل دسترسی در آدرس :
hasanbagheri.ir/index.php/about-bagheri/biography.html
۱۵. سربازان اسلام (۱۳۹۸)، قابل دسترسی در آدرس :
sarbazaneislam.com / zendeghi name-bagheri.html
۱۶. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، قابل دسترسی در آدرس :
farsi.khamenei.ir/newapart-index?fid=2634

۱۷. پایگاه اطلاع رسانی حوزه، (۱۳۹۸) ، قابل دسترسی در آدرس :

[howzah.net/life style/view/70804](http://howzah.net/life%20style/view/70804)

۱۸. دانشنامه مجازی مکتب اهل بیت (۱۳۹۸) ، قابل دسترسی در آدرس :

fa.wikiahlobait.net/view

۱۹. خبرگزاری شبستان (۱۳۹۸) ، قابل دسترسی در آدرس :

Shabestan.ir/detail/news/672684

۲۰. دانشنامه پرسش دینی (۱۳۹۸) ، قابل دسترسی در آدرس :

Wikiporsesh.ir

۲۱. بیانات مقام معظم رهبری در جمع اعضای شورای عالی «مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» در تاریخ ۹۷/۵/۶

۲۲. بیانات مقام معظم رهبری در جمع جوانان خراسان شمالی در تاریخ ۹۱/۷/۲۳

۲۳. بیانات مقام معظم رهبری در جمع اعضای انجمن اسلامی دانش آموزان در تاریخ ۸۶/۱۲/۱۹